

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

1. PODATKI O ŠTUDIJSKEM PROGRAMU

1.1 Naslov študijskega programa

Prvostopenjski univerzitetni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija*

1.2 Trajanje študijskega programa

Študijski program traja 3 leta.

1.3 Število ECTS

Študijski program je ovrednoten s 180 ECTS.

1.4 Navedba smeri

Gre za enopredmetni nepedagoški študijski program.

1.5 Strokovni naslov diplomanta

diplomirani literarni komparativist (UN), okrajšano: dipl. lit. komp. (UN) oz.
diplomirana literarna komparativistka (UN), okrajšano: dipl. lit. komp. (UN)

1.6. Razvrstitev v nacionalno ogrodje kvalifikacij, evropsko ogrodje visokošolskih klasifikacij ter evropsko ogrodje kvalifikacij

Raven SOK: 7

Raven EOK: 6

Raven EOVK: Prva stopnja

1.7. Študijsko področje študijskega programa po klasifikaciji KLASIUS ter znanstvenoraziskovalna disciplina po klasifikaciji FRASCATI

Študijsko področje po klasifikaciji KLASIUS-P: 2253; KLASIUS_SRV: 16204

Znanstvena disciplina po klasifikaciji FRASCATI: humanistične vede

2. TEMELJNI CILJI PROGRAMA TER SPLOŠNE IN PREDMETNOSPECIFIČNE KOMPETENCE, KI SE PRIDOBIMO S PROGRAMOM

Prvostopenjski študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* posreduje študentom in študentkam znanja z najširšega področja literarne vede ter jih vpeljuje v osnove komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije. Posebno pozornost namenja razmerju literature skupaj z drugimi umetnostmi, pa tudi problematiki slovenske literature na ozadju evropske oziroma svetovne literature. Eno izmed osrednjih težišč študija je prav preučevanje slovenske literature v mednarodnem kontekstu.

S programom študentke in študenti pridobijo predmetnospecifične kompetence za delo z literarnimi besedili, za katero sta potrebni literarna razgledanost in široko kulturno obzorje. Konkretno jih na osnovni ravni usposablja za literarno ali kulturno novinarstvo, uredniško delo (založbe, časopisi, radio, televizija), dramaturško delo (gledališče, radio), literarno kritiko in publicistiko. V širšem smislu pa jih usposablja tudi za delo, ki ni v neposredni zvezi z literarnim besedilom, kot je organiziranje domačih in mednarodnih kulturnih dogodkov, predstavljanje različnih ustanov v javnosti (PR) ali pisanje reklamnih sporočil.

Diplomante odlikujejo te splošne kompetence:

- poznavanje informacijske tehnologije,
- zbiranje in raba virov in informacij,
- povezovanje starega védenja z novim,
- koherentno posredovanje pridobljenega védenja v ustni ali pisni obliki,
- razumevanje in raba vsaj dveh tujih jezikov,
- pisanje v slovenščini za strokovno in laiško javnost,
- zmožnost za timsko delo in komunikacijo,
- poznavanje osnov historičnega in teoretičnega mišljenja,
- postavitev predmeta obravnave v primerjalno razmerje z nečim drugim kot zasnitek interdisciplinarne obravnave,
- opazanje problema, postavitev in argumentiranje teze v zvezi s problemom,
- analitična razčlenitev in sintetično motrenje problema v širšem kontekstu,
- dialoško pojasnjevanje predlagane rešitve problema,
- raba znanstvenega aparata,
- etična samorefleksija in zavezanost profesionalni etiki.

Odlikujejo jih tudi predmetnospecifične kompetence:

- poznavanje tradicionalnega kanona svetovne in slovenske literature,
- poznavanje vpetosti literarnega dogajanja v zgodovino,
- poznavanje temeljnih pojmov zgodovine in teorije literature,
- poznavanje zgodovine literarne vede,
- razumevanje splošne narave in konkretnih oblik povezave literarnega področja z drugimi duhovnimi področji oziroma vedami, ki jih preučujejo,
- prepoznanje literarnega detajla na eni strani in določitev duhovnozgodovinskega konteksta besedila na drugi,
- kritična raba besedilnih virov,
- medkulturne kompetence.

3. POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

V prvostopenjski univerzitetni študijski program *Primerjalna književnost in literarna teorija* se lahko vpiše:

- a) kdor je opravil splošno maturo,
- b) kdor je pred 1. 6. 1995 končal kateri koli štiriletni srednješolski program.

Vsi kandidati morajo pri prijavi na dvopredmetni univerzitetni študijski program prve stopnje *Primerjalna književnost in literarna teorija* izkazati znanje slovenskega jezika na ravni B2 glede na skupni evropski referenčni okvir za jezike (CEFR) z ustreznim potrdilom.

Ustrezna dokazila o izpolnjevanju tega vpisnega pogoja so:

- potrdilo o opravljenem izpitu iz slovenskega jezika na ravni B2 ali enakovredno potrdilo,
- spričevalo o zaključeni osnovni šoli v RS ali zaključeni tuji osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom,
- maturitetno spričevalo ali spričevalo zadnjega letnika izobraževalnega programa srednjega strokovnega izobraževanja s katerega je razviden opravljen predmet Slovenski jezik,
- spričevalo o zaključenem dvojezičnem (v slovenskem in tujem jeziku) srednješolskem izobraževanju ali o zaključenem tujem srednješolskem izobraževanju s slovenskim učnim jezikom,

- diploma o pridobljeni izobrazbi na visokošolskem zavodu RS v študijskem programu, in potrdilo (izjava), da je kandidat opravil program v slovenskem jeziku.

Oddelek razpiše 15 vpisnih mest za redne študente in 5 za izredne.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati iz točke a) izbrani glede na:

- splošni uspeh pri splošni maturi (60 % točk)
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku (20 % točk)
- uspeh iz slovenskega jezika pri splošni maturi (20 % točk).

Kandidati iz točke b) bodo izbrani glede na:

- splošni uspeh pri zaključnem izpitu (40 % točk)
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku (30 % točk)
- uspeh iz slovenskega jezika pri zaključnem izpitu (30 % točk).

Način izvajanja študija: izvaja se redni in izredni študij.

4. MERILA ZA PRIZNAVANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, PRIDOBLJENIH PRED VPISOM V PROGRAM

Filozofska fakulteta kandidatom in kandidatkam lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali delno ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolio, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – izpitov, seminarjev, kolokvijev – z oceno izdelkov, ki jih je študent naredil pred vpisom),
- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – izpitov, seminarjev, kolokvijev – brez udeležbe na predavanjih, vajah in seminarjih).

Priznано znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis (če to dovoljuje študijski program, v katerega se kandidat želi vpisati), kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa (če je to predvideno v študijskem programu) ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti v skladu z merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami svojega Statuta in Pravil. Vloga, oddana v študentski referat, se posreduje v mnenje ustreznemu oddelku oziroma koordinaciji interdisciplinarnega študijskega programa. O ustreznosti listin oziroma o postopku formaliziranja neformalne izobrazbe in praktičnih izkušenj po vsebinski plati odloča ustrezni strokovni organ. Odločitev na predlog oddelka poda Odbor za študentska vprašanja.

5. POGOJI ZA NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

5.1 Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje v drugi letnik univerzitetnega enopredmetnega študijskega programa Primerjalna književnost in literarna teorija mora študent opraviti študijske obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da dosežejo 90 odstotkov ECTS, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 ECTS).

Za napredovanje v tretji letnik univerzitetnega enopredmetnega študijskega programa Primerjalna književnost in literarna teorija mora študent opraviti študijske obveznosti za 2. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov ECTS, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 ECTS) 2. letnika, kar skupaj s celotnimi obveznostmi 1. letnika (60 ECTS) pomeni zbranih 114 ECTS.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL) pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpíšejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 ECTS). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

5.2 Pogoji za ponavljanje letnika

Študent/ka lahko v času študija enkrat ponavlja letnik, vendar mora za ponavljanje doseči najmanj 15 ECTS iz letnika, ki ga ponavlja.

5.3 Podaljševanje statusa študenta

Skladno s Statutom Univerze v Ljubljani se lahko status študenta izjemoma podaljša študentom, ki imajo status študenta-športnika, status študenta-priznanega umetnika in status študenta s posebnimi potrebami, oziroma študentom, ki zaradi svojega izvenštudijskega delovanja, bolezni ali okvare ne morejo v roku opravljati študijskih obveznosti.

Postopek za priznanje podaljšanja statusa študenta je opredeljen v Merilih za reševanje študentskih prošenj FF, ki so dostopna na spletni strani Filozofske fakultete: <http://www.ff.uni-lj.si/>.

5.4 Svetovanje in usmerjanje med študijem

Svetovanje in usmerjanje študentov glede vseh vprašanj študija je omogočeno na ravni fakultete (referat za študentske zadeve), na ravni oddelka (tajništvo oddelka, predstojnik oddelka) ter na govorilnih urah učiteljev. Podatki o kontaktnih osebah, njihovih e-naslovih in tel. številkah so objavljeni na oglasnih deskah in spletnih straneh fakultete <http://www.ff.uni-lj.si/>.

Urniki govorilnih ur posameznih učiteljev so javno objavljeni na oglasni deski oddelka ter nam spletni strani <http://primerjalna-knjizevnost.ff.uni-lj.si/>, učitelji pa so dostopni tudi preko e-pošte.

6. POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Za dokončanje študijskega programa mora študent v celoti opraviti študijske obveznosti, predpisane s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti, v skupnem obsegu 180 ECTS. V zadnjem letniku študija mora pripraviti in uspešno zagovarjati diplomsko delo.

7. PREHODI MED ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 1. stopnje.

Prehodi so mogoči tudi iz nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov v študijske programe 1. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc,
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa se lahko študent/-tka vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu. V vsakem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik študijskega programa, v katerega prehaja.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik novega študijskega programa, čeprav se študentu/-ki priznajo posamezne obveznosti, ki jih je opravil/-a v prvem študijskem programu. V tem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik v skladu z zakonom in študijskim programom.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu,
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu/ji je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

O vlogah študentov za prehod med študijskimi programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

8. NAČINI OCENJEVANJA

Ocenjujejo se ustni in pisni izpiti ter testi, kolokviji, seminarske naloge, sodelovanje na seminarjih in diplomsko delo z zagovorom.

Ocenjevalna lestvica je od 6–10 (pozitivno) oz. 5 (negativno), in sicer:

10	izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
9	zelo dobro znanje z manjšimi napakami
8	dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi
7	dobro znanje z več pomanjkljivostmi
6	znanje ustreza le minimalnim kriterijem
5	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

9. PREDMETNIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. letnik

	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure			Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester
			Pred.	Sem.	Vaje				
1	Uvod v primerjalno književnost	Tone Smolej	30	30	-	120	180	6	zimski
2	Predmetni sklop: Primerjalna književnost 1 ¹	Tone Smolej/Matevž Kos/Vid Snoj	60	-	-	120	180	6	zimski
3	Predmetni sklop: Literarna teorija 1 ²	Boris A. Novak/Tomo Virk/Tone Smolej/Vanesa Matajc	60	-	-	120	180	6	zimski
4	Uvod v literarno teorijo	Vanesa Matajc	30	30	-	120	180	6	celoletni
5	Slovenska književnost	Mateja Pezdirc Bartol	60	-	-	120	180	6	celoletni
6	Slovenski jezik	Mojca Smolej	30	30	-	120	180	6	celoletni
7	Nemški jezik 1	Mateja Gaber	-	-	120	60	180	6	celoletni
8	Uvod v študij književnosti – vaje	Tone Smolej	-	-	60	30	90	3	celoletni
9	Predmetni sklop: Zgodovina svetovne književnosti 1 ³	Tomo Virk/Vanesa Matajc/Boris A. Novak/Vid Snoj	60	-	-	120	180	6	letni
10	Angleški jezik	Andrej Stopar	-	-	60	30	90	3	letni
11	Zunanji izbirni predmeti	različni	60	-	-	120	180	6	zimski / letni / letoletni
SKUPAJ			390	90	240	1080	1800	60	

¹ **OBVEZNI PREDMETI – Predmetni sklop: Primerjalna književnost 1** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi en predmet, ki se bo izvajal v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Ep in tragedija	Vid Snoj
2	Tragedija in tragično	Vid Snoj
3	Imagologija	Tone Smolej
4	Zgodovina avantgard	Matevž Kos

² **OBVEZNI PREDMETI – Predmetni sklop: Literarna teorija 1** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi en predmet, ki se bo izvajal v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Primerjalna verzologija	Boris A. Novak
2	Naratologija	Tomo Virk
3	Teorija drame	Vanesa Matajc
4	Izbrana poglavja iz literarne teorije	Tomo Virk
5	Literarna retorika	Tone Smolej

³ **OBVEZNI PREDMETI – Predmetni sklop: Zgodovina svetovne književnosti 1** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi en predmet, ki se bo izvajal v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Pregled svetovne književnosti	Vanesa Matajc
2	Zgodovina kratke proze	Tomo Virk
3	Zgodovina romana	Vanesa Matajc
4	Razvoj moderne proze	Tomo Virk
5	Zgodovina evropske drame	Vanesa Matajc
6	Novoveška poezija	Boris A. Novak
7	Uvod v antično in srednjeveško književnost	Vid Snoj
8	Zgodovine in literatura	Vanesa Matajc

2. letnik

	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure			Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester
			Pred.	Sem.	Vaje				
1	Strokovni izbirni predmet: Primerjalna književnost 2 ⁴	Matevž Kos/Vid Snoj/Tomo Virk	60	-	-	120	180	6	zimski
2	Ruska klasična literatura – obdobje realizma	Blaž Podlesnik	30	-	-	60	90	3	zimski
3	Primerjalna književnost 2 – vaje I	Vid Snoj	-	-	60	60	120	4	zimski
4	Sodobni slovenski roman	Alojzija Zupan Sosič	30	30	-	120	180	6	celoletni
5	Nemški jezik 2	Mateja Gaber	-	-	120	60	180	6	celoletni
6	Strokovni izbirni predmet: Izbirni seminar ⁵	Vid Snoj/Tomo Virk/Tone Smolej/Matevž Kos/Vanesa Matajc	-	120	-	180	300	10	celoletni
7	Predmetni sklop: Primerjalna književnost 2 ⁶	Matevž Kos/Vid Snoj/Tomo Virk	60	-	-	120	180	6	letni
8	Predmetni sklop: Zgodovina svetovne književnosti 1 ³	Tomo Virk/Vanesa Matajc/Boris A. Novak/Vid Snoj	60	-	-	120	180	6	letni
9	Ruska književnost – obdobje klasicizma in romantizma	Miha Javornik	30	-	-	60	90	3	letni
10	Zunanji izbirni predmeti	različni	120	-	-	180	300	10	zimski / letni / celoletni
SKUPAJ			390	150	180	1080	1800	60	

⁴ **STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI – Predmetni sklop: Primerjalna književnost 2** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi dva predmeta, ki se bosta izvajala v zimskem semestru v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Estetika od antike do romantike	Vid Snoj
2	Romantična estetika	Vid Snoj
3	Moderna estetika	Vid Snoj
4	Zgodovina literarne vede	Vid Snoj
5	Pesniški modernizem in postmodernizem	Matevž Kos
6	Slovenski roman v kontekstu	Matevž Kos
7	Literarna in filmska zgodba	Tomo Virk
8	Antični mit in evropska literatura	Vid Snoj
9	Literatura in etika	Tomo Virk
10	Literatura in vojna	Matevž Kos

⁵ **STROKOVNI IZBIRNI PREDMETI – Predmetni sklop: Izbirni seminar** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi pet predmetov, ki se bodo izvajali v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Izbirni seminar: Literatura in umetnosti	Vid Snoj
2	Izbirni seminar: Svetovni roman	Tomo Virk
3	Izbirni seminar: Literarna retorika in tematologija	Tone Smolej
4	Izbirni seminar: Literarna kritika	Matevž Kos
5	Izbirni seminar: Moderna in modernizem v zgodovini literature	Vanesa Matajc
6	Izbirni seminar: Dramatika	Vanesa Matajc

⁶ **OBVEZNI PREDMETI – Predmetni sklop: Primerjalna književnost 2** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi en predmet, ki se bo izvajal v letnem semestru v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Estetika od antike do romantike	Vid Snoj
2	Romantična estetika	Vid Snoj
3	Moderna estetika	Vid Snoj
4	Zgodovina literarne vede	Vid Snoj
5	Pesniški modernizem in postmodernizem	Matevž Kos

6	Slovenski roman v kontekstu	Matevž Kos
7	Literarna in filmska zgodba	Tomo Virk
8	Antični mit in evropska literatura	Vid Snoj
9	Literatura in etika	Tomo Virk
10	Literatura in vojna	Matevž Kos

3. letnik

	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure			Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester
			Pred.	Sem.	Vaje				
1	Strokovni izbirni predmet: Primerjalna književnost 2 ⁴	Matevž Kos/Vid Snoj/Tomo Virk	60	-	-	120	180	6	zimski
2	Predmetni sklop: Zgodovina svetovne književnosti 2 ⁷	Tone Smolej/Tomo Virk/Vanesa Matajc/Matevž Kos	60	-	-	120	180	6	zimski
3	Primerjalna književnost 2 – vaje II	Matevž Kos	-	-	60	60	120	4	zimski
4	Strokovni izbirni predmet: Izbirni seminar ⁵	Vid Snoj/Tomo Virk/Tone Smolej/Matevž Kos/Vanesa Matajc	-	120	-	180	300	10	celoletni
5	Predmetni sklop: Primerjalna književnost 2 ⁶	Matevž Kos/Vid Snoj/Tomo Virk	60	-	-	120	180	6	letni
6	Književnost antične Grčije	Marko Marinčič	30	-	-	60	90	3	letni
7	Zunanji izbirni predmeti	različni	90	60	-	240	390	13	zimski / letni / celoletni
8	Diplomsko delo		-	-	-	360	360	12	letni
SKUPAJ			300	180	60	1260	1800	60	

⁷ **OBVEZNI PREDMETI – Predmetni sklop: Zgodovina svetovne književnosti 2** (oddelek za vsako študijsko leto iz predmetnega sklopa določi en predmet, ki se bo izvajal v tekočem študijskem letu)

	Ime predmeta	Nosilci
1	Novejša slovenska drama	Matevž Kos
2	Klasicistična drama	Tone Smolej
3	Postmodernizem	Tomo Virk
4	Realizem in naturalizem	Tone Smolej
5	Evropska literarna klasika	Vanesa Matajc

10. KRATKE PREDSTAVITVE POSAMEZNIH PREDMETOV

Uvod v primerjalno književnost

Predmet obravnava pojem in raziskovalno področje primerjalne književnosti, njene posamezne discipline in izrazje oz. pojmovni aparat. Razgrne tipologijo primerjav, historiat literarnega zgodovinopisja s posebnim ozirom na porajanje primerjalne književnosti ter njeno razširjenost po svetu (različni programi oz. šole) in doma. Poleg tega predstavi teorije vodilnih tujih in slovenskih komparativistov (Van Tieghem, Wellek, Chevreton, Remak, Ocvirk, Kos) ter na kratko seznaniti z novjšimi premiki na področju komparativistike (imagologija, primerjalna poetika, prevajalske študije, primerjalne kulturne študije, postkolonialne študije).

Uvod v študij književnosti – vaje

Vaje obravnavajo temeljne pojme primerjalne književnosti in literarne teorije, in sicer skozi njihovo praktično uporabo in delo z literarnimi in teoretskimi besedili. Študentje spoznajo dela vodilnih tujih in slovenskih komparativistov (Van Tieghem, Wellek, Remak, Ocvirk, J. Kos, idr.) ter literarnih teoretikov (Aristotel, Barthes, Derrida, Ingarden, Jaus, Greenblatt, Fludernik, idr.). Preko dela z besedili spoznajo temeljne pojme literarne ontologije, fenomenologije, morforlogije in literarnega vrednotenja, pa tudi stilistike, retorike, kognitivizma, naratologije in teorije literarnih nadzvrsti in zvrsti.

Primerjalna književnost 1: Ep in tragedija

Predmet obsega pregled najstarejše epske ustvarjalnosti od *Epa o Gilgamešu* (stari orientalski ep) prek Homerja (grški ep) do Vergilija (rimski ep). Sledi srednjeveškemu ter potem renesančnim, klasicističnim in razsvetljskim epom, nazadnje pa predstavi tudi romantično epsko pesnitev.

Predmet po drugi strani obravnava pojem in zgodovinski razvoj tragedije, posebno njeno rojstvo in smrt. Pojem tragičnega predstavi z gledišča filozofske antropologije in prikaže problem predtragičnih elementov v tragediji. Razgrne njeno motivno in tematsko različnost ter se nazadnje dotakne problema tragedije pri Slovencih.

Primerjalna književnost 1: Tragedija in tragično

Predavanja obsegajo pregled atiške tragedije, njenih začetkov, vrha in konca ali »smrti« tragedije. Posebno pozornost namenjajo predtragiškemu elementu in analizirajo ritualno tragedijo, pri tem pa izhajajo iz Aristotelove opredelitve »lepe tragedije«, ki ima v nasprotju z ritualno lahko le peripetijo, tj. obrat iz sreče v nesrečo. S tem povežejo vzpostavitev estetskega doživljanja. Poleg tega razčlenijo temeljne grške pojme, ki pridejo v poštev pri razumevanju tragedije, od *mimesis*, *kátharsis*, *anagnórisis* in *peripéteia* do samega pojma *mythos*. Pojem tragičnega predstavijo z gledišča filozofske antropologije in razgrnejo ločitev tragedije in tragičnega. Obravnavajo problem tragedije v novoveški Evropi in se nazadnje dotaknejo tudi problema tragedije pri Slovencih.

Primerjalna književnost 1: Imagologija

Predmet obravnava predhodnike (Taine, Hazard) in glavne predstavnike (Carré, Pageaux) komparativistične imagologije. Pogloblja se v imagološko terminologijo (zavedanje/nezavedanje Drugega, opazujoča/opazovana dežela, stereotipi in avtostereotipi v literaturi) ter preučuje razmerja med Jazom in Drugim v zgodovini literature (manija, fobija, filija). Predstavi imagološke raziskave oz. analizo Drugega v izbranem literarnem korpusu (npr. podobo Nemca kot glasbenika v francoski književnosti, filohelenizem, antisemitizem v književnosti). Posebna pozornost je namenjena podobi tujih krajev (Benetke, Pariz) in podobi tujega (Židje, Hrvati) v slovenski književnosti ter podobi Slovencev v tuji književnosti (Šenoa, Roth, Bachmannova, Coelho, Nodier).

Primerjalna književnost 1: Zgodovina avantgard

Predmet obsega pregled avantgardistične ustvarjalnosti od italijanskega futurizma prek DADE,

nemškega ekspresionizma, ruske avantgarde (futurizem, produktivizem, konstruktivizem, proletkult), do zenitizma in nadrealizma in njihove vplive na slovensko avantgardo, kjer bo posebej izpostavljen Kosovelov konstruktivizem.

Predmet po drugi strani obravnava pojem in zgodovinski razvoj posameznih avantgardnih žanrov, posebej njihovo dehierarhizacijo. Razgrne njihovo motivno in tematsko različnost ter predstavi probleme tudi pri Slovencih. Posebej izpostavi intermedialni značaj zgodovinske avantgarde in naveža na postavantgardo po 2. vojni.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Pregled svetovne književnosti

Predavanja podajajo sintetičen pregled starih orientalskih književnosti (sumerske, egipčanske, babilonsko-asirske, hebrejske, arabske, perzijske, indijske, kitajske in japonske književnosti v starem oziroma srednjem veku), antične književnosti (grške in rimske), evropske srednjeveške ter potem renesančne, baročno-klasicistične, razsvetljenske, predromantične in romantične književnosti, pa književnosti realizma, naturalizma, nove romantike, dekadence, simbolizma, modernih smeri 20. stoletja, ekspresionizma, eksistencializma, modernizma, postmodernizma in post-postmodernističnih usmeritev. Ta pregled dopolnjujejo s pregledom sodobnih zunajevropskih književnosti (latinskoameriških, afriških, azijskih, karibskih) s poudarkom na specifični tako imenovane postkolonialne literature.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina kratke proze

Predmet podaja pregled razvoja kratke pripovedi od začetkov v egiptovski književnosti (*Sinubejeva zgodba*) prek antične (*Miletske zgodbe*) in srednjeveške (lajji, fabliaui, nabožne zgodbe, kazusi, eksempli, facetije itn.) do renesančne. Prikaže vzroke za izoblikovanje umetniško dognane novele v renesansi pri Boccacciu in nekaterih drugih avtorjih (Bandello, Margareta Navarska, Cervantes), obravnava vnovični vzpon novele v romantiki (Goethe, Kleist, Hoffmann itn.) in nastanek *short story* po njej (Poe) ter sledi razvoju obeh zvrsti v realizmu in naturalizmu (Flaubert, Gogolj, Keller, Maupassant itn.). Posebno podrobno predstavi nastanek moderne kratke zgodbe pri Čehovu in Joyceu, ki se opirata na strukturo črtice, in poda panoramski pregled problematike kratke pripovedi v 20. stoletju od nove romantike do postmodernizma.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina romana

Predavanja podajajo pregled razvoja romana od njegovih začetkov v antiki. Obravnavajo osrednje antične (*Dafnis in Hloa*, *Etiopske zgodbe*, *Hajrej in Kalirhoa*, *Satirikon*, *Zlati osel*), srednjeveške (romani Chretien de Troyes, *Roman o Aleksandru*, *Roman o Tristanu in Izoldi*), renesančne (*Gargantua in Pantagruel*, *Lazarček iz Tormesa*, *Don Kihot*), baročne in klasicistične (*Kneginja Klevska*, *Simplicius Simplicissimus*), razsvetljenske (*Robinson Crusoe*, *Kandida*), predromantične (*Emile*, *Trpljenje mladega Wertherja*), romantične (*Waverley*, *Življenjski nazori Mačka Murra*), realistične in naturalistične (*Rdeče in črno*, *Madame Bovary*, *Zločin in kaznen*, *Vojna in mir*), modernistične (*Ulikses*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Grad*, *Valovi*) in eksistencialistične romane (*Kuga*, *Gnus*), *nouveau roman* (*Triptih*, *Voyeur*), magičnorealistične (*Sto let samote*, *Ristane*), postmodernistične (*Ime rože*, *Ženska francoskega poročnika*) in postkolonialne romane (*Mravljišča v savani*, *Tolmač*).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Razvoj moderne proze

S kombinacijo duhovnozgodovinske in literarnozgodovinske metode je najprej ob konkretnih primerih (Homer, Petronij, Dante, Boccaccio, Rabelais, Cervantes, La Fayette, Voltaire, Defoe, Sterne, Goethe, Hoffmann, Stendhal, Kafka) predstavljen razvoj proze do postmodernizma, potem pa celovito prikazana problematika postmodernizma. Predstavljeni so postmoderna doba s kulturnozgodovinskega, duhovnozgodovinskega, sociološkega in filozofskega gledišča, vodilne svetovne in slovenske teorije postmodernizma, problematika postmodernizma v evroameriški prozi, postmodernizem v osrednjih tokovih (magični realizem, novi roman, ameriška metafikcija, roman paranoje) in slovenski postmodernizem. Posebna pozornost je namenjena metafikciji in

medbesedilnosti kot temeljnima postmodernističnima postopkoma ter postmoderni problematizaciji ustaljenih (tudi literarnovednih) vrednot, prepričanaj in pojmov.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovina evropske drame

Nastanek evropske dramatike v antiki. Antična tragedija in komedija.

Srednjeveško gledališče.

Elizabetinsko gledališče in španski zlati vek.

Konec tragedije in prehod k meščanski drami.

Začetki moderne drame pri nemških romantikih (Büchner, Lenz, Kleist).

Fin de siècle, realistično-naturalistična dramaturgija (Zola, Ibsen, Strindberg) in antirealistična dramatika (Strindberg, Maeterlinck, Jarry).

Drama absurda (Beckett, Ionesco).

Dramski postmodernizem.

Drama »u fris«.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Novoveška poezija

Predavanja so namenjena razvoju glavnih novoveških pesniških zvrsti. Obravnavajo epsko poezijo od renesančnih in baročnih epov (Boiardo, Ariosto, Tasso, Milton) prek romantične pesnitve (Byron, Prešeren) in romana v verzih (Puškin) do narativne poezije 20. stoletja, lirsko poezijo pa od Petrarce, francoske (Ronsard, Du Bellay, Louise Labé) in angleške renesanse (Shakespeare) prek baročnih manieristov (Gongora) do velikih romantičnih pesnikov (Hölderlin, Novalis, Lamartine, Musset, Coleridge, Wordsworth, Puškin, Mickiewicz, Macha, Prešeren) in moderne lirike (Baudelaire, Mallarmé, Verlaine, Rimbaud, Valéry, Whitman, Emily Dickinson, Rilke, Blok, T. S. Eliot, Kavafis itn.).

Zgodovina svetovne književnosti 1: Uvod v antično in srednjeveško književnost

Pregleden prikaz osrednjih del grške in rimske antike (grška epika: Homer, Heziod; grška proza: Herodotove *Zgodbe*, Platonovi dialogi, grški roman; grška lirika: Pindar, Sapfo, Anakreont; grška dramatika: Ajshil, Sofokles, Evripid; rimska epika: Vergilij; rimska lirika: Ovidij, Tibul, Propertij, Horacij; rimska dramatika: Plavt, Terencij; rimska proza: Petronij, Apulej) ter srednjeveške književnosti (*Edda*, *Beowulf*, *Pesem o Nibelungih*, *Božanska komedija*, *Roman o Gralu*, *Roman o vrtnici*).

Predavanja so zasnovana predstavitveno, zarisujejo literarno- in kulturnozgodovinski pomen obravnavanih del in podajajo tudi njihov širši duhovnozgodovinski kontekst.

Zgodovina svetovne književnosti 1: Zgodovine in literatura

Predavanja obravnavajo različne načine, kako literatura (s poudarkom na romanu) oblikuje preteklost in prikazuje zgodovino. Seznanjajo z razliko med cikličnim in linearnim časom v zgodovinskem razvoju literature. Obsegajo ep in dramo z navezavo na mit (*Iliada*, *Peržanke*, *Eneida* itn.), renesančno historično igro (Shakespeare), »rojstvo« zgodovinskega romana in drame v romantiki (*Ivanhoe*, *Waverley*, *Maria Stuart*), realistično in naturalistično povezavo zgodovine z družbenimi spremembami (družbeni in družbenokritični roman; *Rdeče in črno*, *Človeška komedija*, *Vojna in mir*, *Germinal* itn.), novosti, ki jih razvije modernistična literatura v oblikovanju časa in zgodovine (Proust, V. Woolf, Joyce, Eliot, Thomas Mann, Broch, Yourcenar, Wilder; drama v ideološkem angažmaju: Piscator, Brecht, Shaw itn.), postmodernistična literatura s »konstrukti« zgodovine (Eco itn.) ter sodobna literatura, ki v medbesedilnem razmerju z novimi oblikami zgodovinopisja (»mikrozgodovina«, pričevanje itn.) prenavlja avtobiografske zvrsti, biografijo in zgodovinski roman ter izumlja nove zvrsti (heterobiografija (Malouf), dokumentarni roman (Capote), pričevanjska literatura (Drndić)). Ob tem predavanja izpostavijo predstavljanja zgodovine v postkolonialni literaturi (Djebar, Singh, Rushdie itn.).

Uvod v literarno teorijo

Predmet obsega naslednje tematske sklope: pojem, obseg in zgodovinski razvoj literarne teorije, tradicionalne in sodobne razdelitve literarne teorije glede na njene discipline, temeljne pojme in vprašanja poetike, stila ali literarne stilistike, teorije verza ali verzologije, ontologije, fenomenologije in morfologije literarnega dela, teorije literarnih zvrsti in teorije literarnega vrednotenja ali literarne aksiologije. Obravnava razliko med sodobno in tradicionalno, »substancialistično« literarno teorijo.

Literarna teorija 1: Primerjalna verzologija

Predavanja seznanjajo s temeljnimi principi verzifikacije (kvantitativno, silabično, akcentuacijsko in silabotonično verzifikacijo), z osnovnimi pesniškimi postopki in pojmi (ritem, metrum, rima, asonanca, aliteracija itd.) ter z verznimi, kitičnimi in pesemskimi oblikami v različnih jezikih in nacionalnih književnostih od antike do postmodernizma. Med verznimi ritmi so posebej izpostavljeni antični daktilski heksameter, francoski aleksandrinec, italijanski jambski enajsterec ter trohejski in jambski osmerek, med kitičnimi oblikami dantejevska tercina, med pesemskimi oblikami pa trubadurska sekstina, srednjeveška krožna oblika in sonet kot krona evropske lirike. Predavanja se ne omejujejo le na evropsko tradicijo, temveč ponujajo tudi vpogled v pesniške oblike iz zakladnic neevropskih civilizacij in kultur. Podrobno obravnavajo japonske pesniške oblike, med katerimi je najbolj znan haiku, indonezijsko-malajski pantum, arabske gazele itd. Poleg raznovrstnih pesniških oblik v vezani besedi sta pozornosti deležna tudi prosti verz in pesem v prozi.

Literarna teorija 1: Naratologija

Začetki naratologije oziroma teorije pripovedovanja v antični in srednjeveški retoriki; razvoj naratologije v 20. stoletju skupaj z vzponom literarne teorije.

Osrednje naratološke teorije (Stanzel, ruski formalisti, Booth, Genette, Todorov, van Dyjk, Greimas, Bal, Chatman, Culler idr.) in njihovi pojmi (tipi pripovedovalca, gledišče, žarišče, pripovedna perspektiva, pripovedna raven, zgodba-obdelava, aktantski oziroma delovalniški modeli itn.).

Teorija pripovedništva kot interdisciplinarni diskurz (povezave s teorijo filma, analizo mitov itn.).

Literarna teorija 1: Teorija drame

- določitev bistva dramatike glede na drugi dve literarni vrsti (komunikacijska shema v dramatiki, uprizoritev kot nujna dopolnitev teksta)
- spoznavanje osnovnih pojmov iz teorije drame (dramsko dejanje, prostor, osebe, tipi)
- razvoj dejanja v tradicionalni drami (Freytagova piramida)
- razlike med tradicionalno in sodobno dramo
- odprta in zaprta forma v drami
- načini transformacije teksta v uprizoritev
- analiza dramskih tekstov (aktantski modeli)

dramski žanri 20. stoletja; predstavitev in določitev poetične drame, eksistencialistične drame in drame absurda

Literarna teorija 1: Izbrana poglavja iz literarne teorije

Problemsko osredotočanje na aktualne teme s področja literarne teorije, npr. na vprašanje ontološkega statusa in bistva ter s tem povezano vprašanje avtonomnosti literarnega dela.

Predstavljanje primerov iz literarne zgodovine, ko literarna dela niso bila razumljena kot fikcija (sodni procesi proti avtorjem teh del; neprimerni odzivi bralstva, na primer množični samomori pod vplivom *Trpljenja mladega Wertherja* itn.); refleksija tega dogajanja z literarnoteoretskega gledišča.

Razjasnjevanje ontološkega statusa literarnega dela z gledišča literarne teorije, prava, filozofije, psihologije in logike.

Literarna teorija 1: Literarna retorika

Kratek pregled zgodovine retorike v Grčiji (sofisti, Gorgias, Aristotel), Rimu (Cicero) in poznejših obdobjih.

Obravnava retoričnih figur s pomočjo Kvintilijanove sistematizacije.

Pregled figur zamenjave (metafora, alegorija, perifraza, antonomazija, sinekdoha, metonimija), figur dodajanja (anafora, epifora, anadiploza, paronomazija), figur odvzemanja (elipsa, zevgma) in figur premeščanja (hiperbaton, hipalaga).

Obravnava miselnih figur.

Pregled drugih sistemov in specifičnih metaforoloških vprašanj. Analiza funkcije retoričnih figur v besedilu.

Slovenska književnost

Predmet daje zgoščen pregled slovenske književnosti: srednji vek (Brižinski spomeniki, cerkvene pesmi in molitve), protestantizem, katoliška reformacija (cerkvene pesmi, pridige), razvoj posvetne pesmi pred Pisanicami, Pisanice, Vodnik in vrh s Prešernom, pesniki in pisatelji med romantiko in realizmom (od Jarnika do Tavčarja, s poudarkom na razvoju slovenskega romana), slovenska moderna (s poudarkom na razvoju slovenske dramatike). Sledi sintetičen pregled vseh treh literarnih nadzvrsti v obdobju med vojnama in njihov razvoj v drugi polovici 20. stoletja. Ob tem bodo podane osnovne informacije o kulturi, politiki, družbi, narodnem vprašanju; o vlogi šolstva, tiska in periodike; o estetskih usmeritvah in literarnih programih. Analiza in interpretacija posameznih del sega od oblikovne in slogovne analize do sociološke, etične, filozofske interpretacije ter idejnih in tematskih značilnosti.

Slovenski jezik

Predavanja opredelijo temeljne sestavine sodobne slovenske jezikovne situacije; označijo družbeni status slovenščine s kratkim zgodovinskim pregledom in s sodobno državno in mednarodno opredelitvijo. Slovenski jezik opredelijo kot kontinuum teritorialnih, socialnih, funkcijskih in drugih jezikovnih zvrsti. Posebno pozornost namenijo opredelitvi knjižnega/standardnega slovenskega jezika kot kodificirane jezikovne zvrsti. Pojasnijo sistemsko, besedilno in identifikacijsko logiko jezikovne norme. Študentje/ke podrobneje spoznajo temeljne slovenske knjižnojezikovne priročnike (*Slovar slovenskega knjižnega jezika*, *Slovenski pravopis*, *Slovensko slovnico*) in temeljne sodobne jezikovne vire (korpusa slovenskega jezika *Fidaplus* in *Nova Beseda*); tudi s svojim lastnim analitičnim delom spoznajo naravo razmerja med sodobno jezikovno dejanskostjo, njenim opisom in jezikovnim predpisom. V posebnem sklopu je prikazana jezikovna podoba slovenskih umetnostnih besedil v zgodovinskem razvoju in žanrski raznovrstnosti.

Nemški jezik 1

Slovnične strukture se navezujejo na osnove morfologije ter skladnje nem. jezika; poudarek je na njihovi praktični uporabi. Poleg obvezne štud. literature uporabljamo avtentične literarne materiale, pesmi, odlomke nem. literarnih besedil, biografije avtorjev nemško govorečega literarnega prostora.

Angleški jezik

Predmet obsega poglavja iz angleškega jezika in angleške ter ameriške književnosti; zaradi študijskega programa slušateljev je književnosti namenjenih vsaj 60% pouka. Jezikovni del: osvežitev, utrditev in razširitev rabe angleških časov, pogojnih odvisnikov, predlogov, členov (določnega, nedoločnega, ničtega). Širitev besedišča ob branju novih besedil in ob spoznavanju kolokacij, idiomov, pregovorov; tudi širitev angleškega literarnovednega izrazja. Književni del: spoznavanje nekaterih temeljnih angleških in ameriških pisateljev ter pesnikov (npr. A. C. Doyle, C. S. Lewis, T. Capote, E. Dickinson, T. S. Eliot, N. Hawthorne, E. A. Poe), značilnih književnih zvrsti (zlasti britanskih: ghost story, detective story, limerick, nursery rhymes) in jezikovnih sredstev (onomatopeja, punning).

Primerjalna književnost 2: Estetika od antike do romantike

Predavanja zarišejo pot misli o lepem in vzvišenem ter o umetnosti in pesništvu do nastanka estetike kot posebne filozofske discipline, filozofije umetnosti, v času romantike. Območje estetskega opredelijo kot območje posredovanja nadčutnega s čutnim in začnejo pri grški, zlasti platonistični misli o lepem in umetnosti oziroma pesništvu, ki jo kontrastirajo z judovskim bibličnim razumevanjem lepega, ter prvine obojega odkrijejo v poznoantični krščanski sintezi (Dionizij Areopagit). Nadrobno sledijo nastanku druge pomembne estetske kategorije, kategorije vzvišenega, v antiki (Psevdo-Longin) in njeni uveljavitvi v 18. st. (Burke, Kant) ter, navsezadnje, povzdignjenju umetnosti oziroma pesništva v privilegirani prostor razodevanja lepega oz. absolutnega v času romantike (*Najstarejši program sistema nemškega idealizma*, F. Schlegel).

Primerjalna književnost 2: Romantična estetika

Predavanje zajema tri sklope. Najprej obravnava romantično teorijo literature, kot jo je razvil zlasti F. Schlegel (fragment, roman kot univerzalna poezija, simbol in alegorija, romantična ironija). Potem predstavi velike romantične estetike oziroma filozofske sisteme umetnosti (Schelling, Hegel) s posebnim ozirom na sistematični in hkrati historični delitvi posameznih umetnosti, pa tudi na delitvi literarnih vrst oz. nadzvrsti, tj. lirike, epike in dramatike, znotraj literature. Nazadnje se dotakne še poetik 19. stoletja, ki izhajajo iz tradicije renesančnih normativnih poetik, vendar so vase bolj ali manj sprejele tudi spekulativno podlago filozofskih estetik (Vischerjeve, Gottschallove itn.).

Primerjalna književnost 2: Moderna estetika

Moderna estetika ima svoje izhodišče v romantični estetiki (Schelling, Hegel), v drugi polovici 19. stoletja (Baudelaire, Nietzsche) in predvsem v 20. stoletju (Lukacs, Ingarden, Heidegger, Benjamin, Gadamer, Adorno, Mukarovsky, Bense, Sartre, Lyotard itn.) pa doživi korenite spremembe. Predavanja podajo kratek pregled vodilnih estetskih teorij v tem obdobju in se posebej osredinijo na paradigmatične spremembe. Podrobneje obravnavajo novejšje estetske teorije po drugi svetovni vojni, ki prinašajo nove problemske vidike, npr. matematično estetiko, kibernetično estetiko, estetiko grdega, estetiko virtualnega, postmoderno estetiko itn.

Primerjalna književnost 2: Antični mit in evropska literatura

Predavanja *Antični mit in evropska literatura* obravnavajo antične mite v evropski literaturi kot »velike zgodbe« evropske kulture. Začenjajo se z opredelitvijo pojmov »antični mit« in »evropska literatura«, ki ji sledi obravnava geneze mita, pri kateri je poudarek na razločitvi ustnega mita od zapisanega (literarnega). Osrednji del predavanj je namenjen upodobitvam poglavitnih mitov (mita o Odiseju, Prometeju, Sizifu, Ojdipu, Antigoni, Medeji, Orfeju, Narcisu itn.) v antični (grški ep, tragedija, grška in rimska lirika) ter srednjeveški in novoveški evropski literaturi (od srednjeveškega epa in moralke do modernega romana, eksistencialne drame, moderne lirike in eseja). Ob izbranih mitskih likih so podani tudi številni zgledi iz slovenske literature in drugih umetnosti (slikarstva, kiparstva, glasbe).

Primerjalna književnost 2: Zgodovina literarne vede

Predavanja obravnavajo izvire evropske literarne vede v antiki (Platon, Aristotel, Horacij, antična retorika itn.). Sledijo antični tradiciji, ki se bolj ali manj nadaljuje tudi v srednjem veku in renesansi (Dante, Cinthio, Castelvetro itn.) ter se v dobi klasicizma utrdi v podobi normativnih poetik. Prikažejo nastanek moderne literarne vede v romantiki (brata Schlegel) in njen poromantični razvoj z naraščajočo težnjo po znanstvenosti, predvsem v 20. stoletju. Reflektirajo tudi razmerje med splošno, primerjalno in nacionalno literarno vedo ter predstavijo razvoj slovenske literarne vede.

Primerjalna književnost 2: Pesniški modernizem in postmodernizem

Predavanja podaja teoretičen uvod v razumevanje tradicionalne in moderne poezije, obenem pojasnjujejo vsebino in historiat pojmov, kot so moderna, modernizem, postmoderna,

postmodernizem, tradicionalno, sodobno. Zgodovinski del sledi začetkom moderne poezije na Slovenskem (Murn, Kosovel, Podbevšek), razvoju modernizma v obdobju med obema svetovnima vojnama in nato posebnostim in radikalizaciji modernizma ter prehodu iz modernizma v postmodernizem v drugi polovici 20. stoletja. Slovenski avtorji so obravnavani v kontekstu literarnozgodovinskih prelomov in poetoloških metamorfoz znotraj evropskega oz. svetovnega pesništva. Predavanja se sklenejo z vpogledom v aktualno pesniško produkcijo in s kritično-analitično obravnavo različnih interpretativnih modelov in teoretsko-filozofskih razlag modernističnega in postmoderničnega pesništva.

Primerjalna književnost 2: Slovenski roman v kontekstu

Predavanja uvodoma pregledujejo različne teorije romana, jih sistematizirajo, kritično-analitično predstavljajo in s tem pripravljajo teoretsko podlago za razumevanje romana kot posebne literarne zvrsti. Obravnavajo historiat in vsebino pojma »roman«, nato pa se posvečajo specifikam slovenskega romana, njegovih začetkov, »blokiranosti« in razvojnih metamorfoz skozi 20. stoletje vse do modernizma, postmodernizma in romaneskne proze po postmodernizmu. Predavanja se ustavljajo zlasti ob najizrazitejših in literarno-estetsko najprodornejših tekstih slovenskih romanopiscev, njihove tematske, poetološke, idejne, kulturnozgodovinske in filozofske aspekte aktualizirajo in interpretirajo, obenem pa slovensko romaneskno produkcijo postavljajo v primerjalni kontekst evropskega oz. svetovnega romana.

Primerjalna književnost 2: Literarna in filmska zgodba

Predmet podaja kratek teoretični uvod v problematiko razmerja med literaturo in filmom ter predstavi najbolj znane in značilne filmske upodobitve kanoničnih, tako starejših kot novejših literarnih besedil (*Don Kihot*, *Robinson Crusoe*, *Tom Jones*, *Prevzetnost in pristranost*, *Vojna in mir*, *Ana Karenina*, *Madame Bovary*, *Zapiski iz podzemlja*, *Lolita*, *Srce teme*, *Zadnje leto v Mareinbadu*, *Ženska francoskega poročnika*, *Ime rože* itn.). Prikaže in analizira literarno besedilo in njegovo filmsko upodobitev ter ju primerja. Ugotavlja in kritično ovrednoti spremembe, ki jih doživi fabula pri prehodu iz enega medija v drugega.

Primerjalna književnost 2: Literatura in etika

Predavanja uvodoma opredelijo pojme literatura, etika in morala. Nadaljujejo z zgodovinskim pregledom teoretičnih razmišljanj o razmerju med etiko in literaturo in navzočnosti etične razsežnosti v literarnih delih od antike prek srednjega veka, renesanse, razsvetljenstva, romantike do etičnega obrata v literarni vedi konec 20. stoletja. Glavnina predavanj je posvečena sodobnim tematizacijam etičnega v literaturi pri osrednjih teoretikih etične literarne vede (Wayne C. Booth, Martha C. Nussbaum, J. Hillis Miller, Gayatri C. Spivak, Nie Zhenzhao, James Phelan idr.), pozornosti pa so deležne tudi filozofske etike, ki so najmočnejše oblikovale te teorije (Aristotelova, Kantova, Derridajeva, Levinasova). Različne teoretične rešitve so ponazorjene ob konkretnih literarnih primerih.

Primerjalna književnost 2: Literatura in vojna

Predavanja uvodoma opredelijo pojma literatura in vojna. Nadaljujejo z zgodovinskim pregledom teoretičnih razmišljanj o razmerju med literaturo in vojno. Glavnina predavanj je namenjena obravnavi vojne kot literarne snovi oziroma tematike v literarnih delih od antike prek srednjega veka, renesanse, razsvetljenstva, romantike do realizma in nato literarnih smeri v 20. stoletju vse do modernizma, postmodernizma in sodobne literature. Predavanja posebno pozornost posvečajo tematizaciji in refleksiji 1. in 2. svetovne vojne ter novejših vojnih konfliktov (npr. vietnamske vojne, vojne v Iraku, jugoslovanskih vojn po letu 1991) v svetovni in slovenski literaturi. Različne možnosti te obravnave so ponazorjene ob konkretnih literarnih primerih.

Primerjalna književnost 2 – vaje I

Predmet iz predmetnega sklopa Primerjalna književnost 2 obravnava konceptualne modele literature v kontekstih njihovih primerjalnih razmerij z umetnostjo in mišljenjem, s poudarkom na estetiki v njeni zgodovini in sodobnosti. Vaje obsegajo mentorsko usmerjano samostojno študentovo obdelavo literarnih besedil in njihovih kontekstnih razmerij z drugimi literarnimi besedili ter umetniškimi deli z uporabo literarnovednih, filozofskih, umetnostnozgodovinskih in drugih teoretskih tekstov iz polja humanistike.

Izbirni seminar: Literatura in umetnosti

Seminar je namenjen obravnavi del svetovne literature, ki pripadajo različnim literarnim smerem in vrstam oziroma zvrstem, pod različnimi tematskimi vidiki, prek katerih se literatura povezuje s širšo kulturno, filozofsko, religiozno ali kako drugo problematiko. Poleg tega se v njem posebna pozornost posveča razmerju med literaturo in drugimi umetnostmi, zlasti med literaturo in likovno umetnostjo, pa tudi filmom. Tedaj v središče pozornosti stopi medumetnostni prevod, tj. prevajanje med različnimi umetnostnimi govoricami. Medumetnostna primerjava se namesto na filozofske, religiozne, znanstvene, politične ali kake druge ideje, ki imajo predliterarni obstoj, osredotoča na umetnostni medij, na »kako« literarnih in drugih umetniških del ter na postopke, ki peljejo do njih.

Izbirni seminar: Svetovni roman

Seminar se s komparativističnega zornega kota posveča različnim vidikom (literarnozgodovinskim, oblikovnim, vsebinskim, motivno-tematskim), povezanim s svetovnim romanom. Na eni strani poskuša utrditi podobo romanesknega kanona (tradicionalnega in posodobljenega), na drugi strani pa slediti aktualnim dogajanjem v svetu literature in družbe ter metodoloških premikom v stroki. Posamezne teme, ki se jim seminar posveča, so: moderni roman, sodobni roman, postmodernistični roman, postkolonialni roman, afriški roman, evropski roman, žanrski roman, roman in ženstvena pisava, roman in metafizika, roman in filozofija, roman in smrt, roman in etika, roman in večne literarne teme, humoristični roman, roman in eksperiment, teorije romana.

Izbirni seminar: Literarna retorika in tematologija

Po teoretičnem uvodu v literarno retoriko bodo študenti v izbranih besedilih analizirali strukturo in funkcijo podobja. Posebna pozornost pa bo namenjena tudi analizi podobja v prevodih. Pri tematologiji bodo v ospredju zanimanja literarne teme (biblijske, mitološke, zgodovinske) in njihove različice (invariance) v književnosti.

Izbirni seminar: Literarna kritika

Študenti in študentke v seminarju svoje pridobljeno literarnozgodovinsko in literarnoteoretsko znanje (predvsem s področja literarne aksiologije) preizkušajo na praktičnem področju literarne kritike. Predavatelj uvodoma predstavi splošno problematiko literarne kritike znotraj literarne vede, nato pa konkretne – tako načelne kot praktične – dileme aktualnega literarnokritičnega pisanja. Vsak izmed seminaristov si mora izbrati najmanj eno slovensko/prevodno književno noviteto, o kateri nato napiše literarno kritiko in jo predstavi na seminarju. Dolžnost vsakega udeleženca seminarja ni samo predstavitev lastne kritike, temveč tudi poznavanje vseh del, obravnavanih na seminarju, in sodelovanje v diskusijah o teh delih. Udeleženci seminarja morajo svoja stališča predstaviti argumentirano in v dialogu z drugimi sodelujočimi.

Izbirni seminar: Moderna in modernizem v zgodovini literature

Seminar obsega uvodne teoretske in literarnozgodovinske vpoglede v specifične moderne v ožjem smislu: obdobja fin de siècle, the Turn of the century, die Moderne ter obdobja modernizma v zgodovini literature, povezanosti in razlike znotraj literature po letu 1860 ter zaris širših kontekstov literarne modernosti v nekaterih vidikih kulturne zgodovine in zgodovine idej. Sledi snov, ki jo obsegajo izbrane seminarske teme: te v seminarskih nalogah obravnavajo literarna besedila z vidikov literarnih smeri, tokov in gibanj, ki jih ustvarjata moderna in modernizma. Posamezne teme torej vključujejo problematike simbolizma, nove romantike in dekadence, modernizma (ki vključuje tudi nekatere snovi historičnih avantgard kot literarnih gibanj) ter filozofsko-literarnega toka eksistencializma. Izbrane seminarske teme obravnavajo značilna literarna besedila pripovedništva (romana in kratke proze), lirike in dramatike. Obravnave so osredinjene na povezavo literarnozgodovinskih vidikov z morfološkimi (motivno-tematskimi, tekstno-strukturnimi in stilnimi) vidiki literarnih besedil. S tem se seminarji dopolnjujejo s predavanji iz literarne zgodovine, literarne teorije in primerjalne književnosti.

Izbirni seminar: Dramatika

V seminarju so vsako leto po izboru izvajalcev in anketiranju študentov določene splošne teme, v okviru katerih študentke in študenti izdelujejo posebne teme. Splošne teme so s področja literarne zgodovine, literarne teorije, posebej genologije, in tematologije (postmodernistični roman, moderni roman, sodobni roman, romantika, afriška proza, postkolonialna literatura, antična tragedija, antični ep in tragedija, meščanska drama, tragedija in tragično, kratka zgodba in novela, ljubezen v literaturi, ljubezen in smrt v literaturi, literatura in metafizika, literatura in mistika, literatura in vojna, literatura in politika, ženski liki v literaturi, ženstvena pisava, literarni žanri, romantična estetika itn.). Seminarji se dopolnjujejo s predavanji iz literarne zgodovine, literarne teorije in primerjalne književnosti.

Ruska klasična literatura – obdobje realizma

Predmet predstavlja nadaljevanje literarnozgodovinske obravnave ruske književnosti 19. stoletja s posebnim poudarkom na razvoju realizma. Ponuja pregled literarnega dogajanja in dinamike žanrskega sistema od konca tridesetih in začetka štiridesetih let (pozno ustvarjanje Puškina, Lermontova, Gogolja; obdobje »naturalne šole«) ter pregled zgodnjega ustvarjanja avtorjev, ki dosežejo vrh v svojem ustvarjanju v šestdesetih letih in kasneje (F. M. Dostojevski, L. N. Tolstoj idr.). Ob analizi zgodnje faze razvoja ruskega realistične proze je pozornost posvečena tudi drugim žanrom, ki se vključujejo v literarni sistem realizma (npr. poezija N. A. Nekrasova in dramatika A. N. Ostrovskega).

Obenem predmet ponuja tudi predstavitev vrhunskih dosežkov ruskega realizma v šestdesetih in sedemdesetih letih (F. M. Dostojevski, L. N. Tolstoj idr.), dopolnjeno s problemske obravnave tako poetike in tipologije ruskega romana.

Ruska književnost – obdobje klasicizma in romantizma

Razmišljanje o literaturi med klasicizmom in romantizmom temelji na zgodovinsko kulturološkem uvidu v specifično ruske družbe v času med 1730 in 1840. Iskanje konstant v kulturi temelji na proučevanju konkretnih literarnih tekstov, ki odločilno oblikujejo smernice kulturno-zgodovinskega razvoja, a hkrati reflektirajo družbeno zavest določenega obdobja. V pregledu tekstov velja pozornost načinu, kako se sprva v literaturi oblikuje nacionalna samobitnost, kot jo v klasicizmu pričenejo izgrajevati teksti, ki temeljijo na normativni poetiki, nato pa se posvečamo pojavnostim, ki pričenejo normativnost rušiti. Tovrstne literarne (in kulturne) forme pričajo o oblikovanju specifične avtonomnosti literature, ki pa se v ruskem kontekstu nikoli ne otrese odgovornosti, ki naj bi jo imel umetnik v izgradnji družbene stvarnosti. Prav v prizmi te odgovornosti velja predvsem pozornost konstitutivnim tekstom omenjene časovne periode – obdobju klasicizma (Lomonosov, Deržavin, Novikov), sentimentalizma (Karamzin, delno Radiščev), predromantike (Žukovski), romantizma ter hkrati že napovedujočim se premikom v izgradnji nove (realistične) poetike (Puškin, Lermontov,

Gogolj).

Sodobni slovenski roman

Predmet podaja pregled in razvoj sodobnega slovenskega romana od začetkov do najnovejših romanov. V smislu časovne logike sledi romanom od prvega sodobnega romana (D. Smole, *Črni dnevi in beli dan*, 1958), obravnava tudi predhodnike (npr. V. Bartola), do najmlajših romanov (npr. N. Gazvoda, *Camera obscura*, 2006). Študenti in študentke spoznajo modernistične (L. Kovačič, *Prišleki*; N. Kokelj, *Milovanje ...*), eksistencialistične (V. Zupan, *Menuet za kitaro*; J. Virk, *Zadnja Sergijeva skušnjava*), postmodernistične (A. Blatnik, *Plamenice in solze*; G. Gluvić, *Vrata skozi ...*) in modificirane tradicionalne romane (M. Tomšič, *Oštrigeca*; V. Moderndorfer, *Tek za rdečo hudičevko ...*). Literarnosmerna, žanrska, tematološka in stilna pestrost slovenskih romanov narekuje različne pristope k izbranim romanom; vsi pa so predstavljeni tudi skozi branje odlomka. Predmet predstavlja še prezrte romane (npr. Z. Simčič, *Človek na obeh straneh stene*); izogiba se oznakam »zamejski« (kot v tradicionalnem poimenovanju npr. F. Lipuš, *Boštjanov let*; M. Sosič, *Balerina*) in »izseljenski« roman (npr. T. Kramolc, *Potica za navadni dan*), saj predstavlja romane v enotnem kontekstu slovenskega romana. Posebej natančno se posveča najmlajšim romanom (1990–2005) in spremembam v njihovem ustroju v času t. i. poosamosvojitvene proze.

Nemški jezik 2

Slovnične strukture se navezujejo na osnove morfologije ter skladnje nem. jezika; poudarek je na njihovi praktični uporabi. Poleg obvezne štud. literature uporabljamo avtentične literarne materiale, pesmi, odlomke nem. literarnih besedil, biografije avtorjev nemško govorečega literarnega prostora.

Primerjalna književnost 2 – vaje II

Vaje obsegajo obravnavo literarnih besedil, primerjalno obravnavo njihovih razmerij z drugimi literarnimi besedili ter umetniškimi deli v različnih zgodovinskih obdobjih z uporabo ustreznih literarnovednih, primerjalno literarno-zgodovinskih, literarno-teoretskih, teoretsko-filozofskih, zgodovinpisnih in drugih teoretskih tekstov iz polja humanistike. Snovno se nanašajo zlasti na problematiko tradicije, modernosti in sodobnosti v umetnosti, mišljenju in literaturi; na vsebino in historiat pojmov, kot so moderna, modernizem, postmoderna, postmodernizem, tradicionalno, sodobno.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Novejša slovenska drama

Poetična drama. Eksistencialistična drama. Drama absurda. Vprašanje dramskega postmodernizma. Razvoj evroameriške dramatike 20. stoletja (od antirealističnih smeri fin de siècle do drame »u fris«). Poglavitni žanri slovenske dramatike po 2. svetovni vojni (socialnorealistična drama, poetična drama, eksistencialistična drama, drama absurda). Razlogi za razcvet slovenske dramatike po 2. svetovni vojni. Vprašanje razvoja slovenske dramatike po l. 1991.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Klasicistična drama

Zgodovinski kontekst francoskega klasicizma. Idejne podlage francoske klasicistične dramatike (molinizem, janzenizem, precioznost, libertinstvo). Osnove pariške teatrologije. Dramaturgija klasicistične dramatike in polemike. Corneilleva teorija. Zvrsti klasicistične dramatike (dramska pastoral, tragikomedija, tragedija, politična tragedija, farsa, komedija, komedija-balet, komedija-pamflet). Pregled in analiza temeljnih del Corneilla, Molièra in Racina. Geneza nekaterih Molièrovih komičnih likov. Pregled recepcije klasicistične dramatike v Evropi s poudarkom na Sloveniji (uprizoritve, prevajanje, vplivi).

Zgodovina svetovne književnosti 2: Postmodernizem

Predavanja celovito prikažejo problematiko postmoderne in postmodernizma. Obravnavajo pojavitev

pojma »postmodernizem« ob koncu 19. stoletja v likovni umetnosti (Chapman) in filozofiji ter latinskoameriškega literarnega »postmodernizma« (Onis) v 30. letih 20. stoletja, vzpon postmodernih filozofskih in socioloških teorij po letu 1960 ter nastanek in razvoj literarnega postmodernizma po letu 1960 najprej v ZDA, potem pa tudi v Evropi in zunajevropskih književnostih. Podajajo analizo postmodernizma v liriki, epiki in dramatiki ter opredeljujejo splošne lastnosti literarnega postmodernizma. Zadnji del predavanj je namenjen primerjavi literarnega postmodernizma s postmodernizmom v filmu, glasbi, arhitekturi in slikarstvu.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Realizem in naturalizem

Teorije in periodizacije realizma in naturalizma.

Vrste evropskega realizma (romantični, objektivni, socialni, poetični).

Pregled glavnih predstavnikov evropskega realizma (Stendhal, Balzac, Dickens, Flaubert, Turgenjev, Dostojevski) ter naturalizma (Zola, Ibsen, Hauptmann).

Temeljne oblike in zvrsti tega obdobja.

Primerjalna analiza motivov in tem.

Recepcija evropskega realizma in naturalizma pri Slovencih. Posebnosti slovenskega realizma.

Analiza izbranih literarnih besedil.

Zgodovina svetovne književnosti 2: Evropska literarna klasika

Predavanja problemsko in interpretativno predstavijo nekatera osrednja kanonična dela zahodne literarne tradicije (*Odiseja*, *Kralj Ojdip*, *Simpozij*, *Visoka pesem*, *Satirikon*, *Izpovedi*, *Roman o Gralu*, poezija Arnauta Daniela, *Božanska komedija*, Petrarkova poezija, *Gargantua in Pantagruel*, *Dekameron*, *Don Kihot*, *Žinjenje je sen*, *Macbeth*, *Kneginja Klevska*, *Fedra*, *Rameaujev nečak*, *Tristram Shandy*, *Gulliverjeva potovanja*, Blakeova poezija, *Izgubljeni raj*, *Emile*, *Učna leta Wilhelma Meistra*, *Frankenstein*, poezija angleške romantike, *Zlati brošč*, *Rdeče in črno*, *Gospa Bovaryjeva*, *Očetje in sinovi*, *Germinal*, *Rože zla*, *Bratje Karamazovi*, *Ana Karenina*, *Vojna in mir*, *V iskanju izgubljenega časa*, *Štirje kvarteti*, *Ulikses*, *Smrt trgovskega potnika*, *Grad* itn.). Vsako delo je postavljeno tudi v ustrezno medbesedilno sovisje.

Književnost antične Grčije

Homerska epika. Arhaična grška lirika. Logografi in začetki zgodovinopisja. Atiška tragedija, satirska igra in komedija. Sofistika in začetki retorike. Zgodovinopisje, filozofija in govorništvo v 4. stoletju.

Helenizem in cesarska doba.

Podoba stare Grčije v novem veku.